

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

STEV. LVIII.—VOL. LVIII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, SEPTEMBER 2, 1959

No. 169

Arabci se ne umikajo radi s svetovnega odra

Arabska liga se bo sestala v Casablanci, Ibn Saud pa prihaja na obisk k Naserju v Egipt. — Kasema skuša-jo prisiliti k odločitvi.

KAIRO, Egipt. — Iz arabskega sveta ne pride že nekaj tednov nobenih razburljivih novic, ki bi zanimala ves svet. To menda ni po volji arabskim politikom, posebno Naserju, ki bi najraje videl, da se ves svet zanima vsak dan samo zanj. Da se zopet zri- ne v ospredje, je dal sklicati v Casablancu sejo Arabske lige, da bi svet ponovno zvedel, kako va- žen je arabski svet. Seja ima zelo bogat program. Obravna- vali bodo vprašanje arabskih be- guncev in seveda odklonili po- sredovanje ZN; govorili bodo o tem, da je treba za stalno prepo- vedati izraelskim ladijam prehod skozi sueški prekop, podprli bo- do seveda na celi črti alžirjske begunce.

Ker vse to še ni dosti zanimivo in razburljivo, so našli nov ka- men spodtike: iraški režim gene- rala Kasema. Kasem je edini, ki ni poslal svoje delegacije v Casa- blanco in bo radi tega na sejah arabske lige pošteno skritiziran. Da bi stvar postala še bolj zago- netna, je Naser povabil kralja Savdske Arabske Ibn Savda na obisk v Kairo in napovedal že na- prej, da bosta organizirala bojkot. Naser je kasemovemu kralju za- kazal, da bi se zanašal na komuniste. Rada bi postavila Kasema pred izbiro: ali naj drži z nacionalisti ali pa naj gre h komunistom. V tem slučaju bodo seveda Kasemu stregli po življenju vsi Arabci brez razlike.

Koliko se bo Kasem ustrašil teh groženj, ne vemo. Jordan- ski kralj Husein bi jih pa rad spjel na svoj mlin. Je že rekel, da bi rad dobil iraško kraljevsko krono, ki jo je izgubil ravno pred letom dni njegov bratranec Fei- sal.

Financiranje sueškega prekopa prišlo v kon- čno fazo

Kairo, Egipt. — Pogajanja o financiranju povečanja zmog- ljivosti sueškega prekopa, ki jih je Nasserjeva vlada vodila z Mednarodno banko skoraj dve leti, so pred zaključkom. Treba je samo še razjasniti par malen- kosti.

Pogodba bo podpisana prihod- ni mesec v Washingtonu. E- gipt bo dobil \$40 milijonov, ki jih bo moral vrniti v 10 letih. Je- to prvo posojilo, ki ga je Nasser- jeva vlada dobila od Mednarod- ne banke po 1. 1956.

EISENHOWER ODLETEL IZ LONDONA OBISKAT PARIZ

Predsednik Eisenhower je včeraj končal svoj obisk v Veliki Britaniji in odletel v Pariz na razgo- vore s predsednikom republike De Gaulle in drugimi vodniki Francije. — Razgovori v Parizu predstavljajo najtežji del naloge Eisenhowerje- vega sedanjega obiska v Evropi. Tam se bo se- stal tudi z vodniki Italije.

LONDON, Vel. Brit. — Predsednik Eisenhower je imel sredi v ameriškem poslaništvu na večerji za svoje goste svoje tovariše iz druge svetovne vojne. Uradni razgovori s predsednikom angleške vlade Haroldom Macmillanom in zun. ministrom Lloydom so bili končani že preje. Danes zjutraj se je predsednik Združenih držav podal v francosko prestolnico Pariz, kjer se bo razgovarjal z De Gaulle in drugimi vodniki Francije, pa sprejel tudi predsednika vlade in zunanjega ministra Italije.

Amerika se pripravlja na obisk tov. Hruščeva na popolnoma svoj način

WASHINGTON, D. C. — Bela hiša in naše tajništvo za zunanje zadeve dobivata vsak dan vse polno novih idej in predlogov, kako naj se Amerika pripravlja na obisk tovariša Hruščeva.

Novoustanovljeni Odbor za svobodo vseh ljudi predlaga, naj bi Amerikanci nosili tekmo ob- laka Hruščeva žalne trakove, kot je to navada pri tistih, ki žaluje- jo. Predlaga tudi zvonjenje z zvonovi in posebne službe božje. Društvo za ustavno udejstvo- vanje je pisalo 400 duhovnikom, naj organizirajo posebne ure mo- litve. Neka druga organizacija predlaga enominutni molk na dan prihoda Hruščeva.

Neki prezbiterijanski pastor predlaga, naj se ves promet za- ustavi takrat, ko bo nastopila mi- nuta molčanja. Zopet drugi ši- ri- letake z napisom: "Še ni pre- pozno, da prekličemo obisk Hru- ščeva!" Nek newyorški časopis je dal v prodajo poseben letak z napisom: Obisk Hruščeva neza- željen in agitira, naj bi ljudje na- lepili ta letak na vsa okna, vrata, telefonske celice, avtomobile, ste- ne itd.

V New Yorku je znana "Hiša svobode" pozvala vse begunske organizacije, naj se posvetujejo z njo, kako organizirati dostojne in "konstruktivne" manifestacije proti Hruščevu.

Zanimivo je, da se do sedaj še ni javil noben poziv, ki naj bi svetoval ljudem, naj demonstri- rajo proti Hruščevu tako, kot so proti Mikojanu ali Kozlovu.

Sporazum o novi delovni pogodbi pri Goodyear Co.

CLEVELAND, O. — Delavstvo Goodyear Tire Co. je sprejelo kolektivno pogodbo, ki jo je vod- stvo unije sklenilo s podjetjem nekaj ur pred določenim rokom. Nova pogodba predvideva 10c. povišanja pri urnih plačah na \$2.72. Pogodba bo verjetno služila kot vzorec za sporazum tudi v osta- lih podjetjih industrije gume.

Pogajanja med Goodyear in delavstvom so se začela tod 18. avgusta, med tem ko sta se vod- stvi Firestone in Goodrich sestal- i s predstavnikmi delavstva šele 25. avgusta, U. S. Rubber pa šele 31. avgusta.

Pri Goodyear je zaposlenih skupno okoli 24,000 delavcev v 11 tovarnah v raznih krajih de- žele. Sodiijo, da tokrat ne bo prišlo do stavke, ki je spravila lani ob- delo skupno okoli 58,000 delav- cev v industriji gume. Stavka je bila v vseh podjetjih razen pri Goodyear Tire Co.

Razgovor Eisenhowerja in Macmillana je napravil na angle- ško javnost globok vtis. Njego- ve besede "Ljudje hočejo mir v taki meri, da je najboljšje, da so vlade današnjih dni potrudijo za njegovo dosego!" so vsepovsod sprejeli z navdušenjem. Angle- ška javnost, ki je pred tem obiš- kom gledala na Eisenhowerja včasih precej dvomljivo, je spo- znala sedaj v njem borca za sve- totni mir, pa vendar tudi odlo- čnega branilca svobode.

Sestanek na vrhu, če... "Mir je ukaz in mi vsi moramo to razumeti. In v resnici, če naj imamo sestanke na vrhu, sem go- tov o tem: Mr. Hruščev mora to razumeti, točno tako kot Vi in jaz..." S temi besedami je Ei- senhower povedal, da je pripravl- jen iti na sestanek na vrhu, če bo Hruščev v resnici pokazal do- bro voljo in razumevanje za raz- govore in če bo obstojalo upanje, da bodo ti uspešni.

Dejansko torej Eisenhower svojega načelnega stališča o se- stanku na vrhu ni spremenil.

Iz razgovora na televiziji in iz zaključne izjave o razgovorih med Macmillanom in Eisenhow- erjem je razvidno, da so v Lon- donu razpravljali o nadaljevanju osebnih razgovorov z vodniki Sovjetije, poskušali pripraviti se- stanek na vrhu, ki naj rešuje ber- linsko vprašanje, poudarili zno- va odločnost braniti svobodo Zah. Berlina, razpravljali o ki- tajsko-indijskem mejnem sporu, pa sklenili, da trenutno Indiji ne ponudijo pomoči, ker bi to uteg- nilo Nehruju škoditi, vso pomoč so sklenili nuditi državi Laos, ki jo je komunistični upor, ki ga podpirajo Kitajci, spravil v res- no nevarnost.

Macmillan in Eisenhower sta pretresala tudi položaj Francije v Severno-atlantski zvezi in skle- nila De Gaulle ugoditi kolikor se bo le dalo. Verjetno bosta tako Vel. Britanija kot Amerika na- stopili v Združenih narodih proti razpravi o Alžiriji.

Ike povabljen v Španijo Španski zunanji minister Fer- nando Maria Castiella je prine- sel lku v London osebno pismo predsednika Španije gen. Fran- ca, v katerem vabi Franco ame- riškega predsednika na obisk v Španijo.

Eisenhower je povabilo spre- jel na znanje in se zanj prijazno zahvalil, ne da bi ga formalno sprejel.

Ni bil uslišan

V Edmontonu v Alberti v Ka- nadi je bil Mark Wing zaradi tega, ker je doma povzročal pre- pir in razgrajal, obsojen na pol leta pogojno. Zastoj je prosil sodnika, da preživi "svoje življenje rajše v ječi kot skupaj s svojo ženo".

Spor v kitajski KP?

Visoko postavljeni gospodar- ski cilji in uvažanje komun- so povzročili nezadovolj- stvo v samem vodstvu kitaj- ske komunistične partije.

TOKIO, Jap. — "Rdeča zasta- va" dvotednik Kitajske komu- ni- stične partije, je priznala, da je prišlo do upora v samem partij- skem vodstvu in napovedala isto- časno široko kampanjo za iztre- bitev kritikov, ki jih imenuje "desničarske oportuniste."

List priznava, da so kritiki med partijskimi delavci in napravila- vtis, kot da bi bili v samem cen- tralnem komiteju, čeprav tega ne pove naravnost.

Izgleda, da je predsedniku partije Mao-Tsetungu uspelo, ohrani- ti večino za svoje načrte in da je sedaj odločen nezadovoljne- spraviti iz vodstva.

Kitajsko rdeče časopisje pri- znava samo, da so bile lanske cenitve deželskih pridelkov pre- visoke in za letoš postavljene gos- podarski cilji nedosegljivi. Ki- tajski komunisti polagoma spo- znajajo, da so nujno vezani na pomoč gospodarsko bolj razvitih komunističnih držav, če hočejo doseči postavljene cilje.

Prenaglo uvažanje komun- je povzročilo po kitajskem podeže- lju splošno nezadovoljstvo, ki se je še povečalo, ko je nastopilo pomanjkanje hrane, o kateri je vlada preje trdila, da so jo lani pridelali več kot dovolj za vso deželjo.

Večje število šolarjev — pomanjkanje šolnikov

WASHINGTON, D. C. — Iz zveznega urada za vzgojo priha- jajo napovedi, da bo število šo- larjev vseh vrst naraslo letos v- našt dežel na 46,480,000 od lan- skih 44,540,000. Vzporedno s tem bo naraslo tudi pomanjkanje učnih moči, prvenstveno na osno- vnihi šolah. Lani so to pomanj- kanje preračunali na okoli 182- 000, letos pa naj bi doseglo že 195,000.

Pomanjkanje učnih moči s predpisano izobrazbo bo zahteva- lo zaposlitev nestrokovnega oso- bja in povečanje števila učencev v posameznih učilnicah.

V osnovnih šolah bo po gornjih podatkih 33,460,000 učencev in učenk, v srednjih (high school) 9,240,000, na visokih pa 3,780,000. Število vpisanih na visoke šole se je od 1. 1929 potrojilo in še vedno raste.

De Gaulle ponudil Alžiriji 'pravico do samoodločbe'

PARIZ, Fr. — Kot znano je ge- neral De Gaulle odletel pretekli petek za štiri dni v Alžirijo. Na- mena potovanja ni povedal. Po- njegovi vrnitvi so pa Francozje počasi začeli odkrivati tajen na- men potovanja.

De Gaulle je šel v Alžirijo, da pregleda, kaj vse je dosegla fran- coska armada v preganjanju al- žirijjskih upornikov in da dopo- ve francoskemu častniškemu zboru, da se je odločil, da da alži- rijkemu prebivalstvu "pravico do samoodločbe," toda šele po- tem, ko bodo uporniki prisiljeni, da končajo upor.

V krogih francoske armade so baje sprejeli generalovo poročilo brez posebnega navdušenja toda uprli se mu niso. General De Gaulle bo najbrže skušal proda- ti idejo samoodločbe tudi pred- sedniku Eisenhowerju in ZN na jesenskem zasedanju.

NOVI KITAJSKI NAPADI; NAČELNIK INDIJSKEGA GLAV. STANA ODPSTOPI

Protesti indijske vlade v Peipingu zaradi kitajske kršitve indijske meje niso dosti zalegli. Kitaj- ske čete so ponovno prekrabile mejo v Butan in Sikim, kitajska letala nadzirajo obmejno področje. — Načelnik indijskega glavnega stana odstopil zaradi spora z obrambnim ministrom.

NEW DELHI, Ind. — Čete rdeče Kitajske iz Tibeta so ponovno prekrabile mejo in stopile na tla malih držav Butan in Sikim na vznožju Himalaje, ki uživata zaščito In- dije in o katerih je Nehru, predsednik Indije, šele pretekli teden izjavil v indijskem parlamentu, da jih bo Indija brani- la. Kitajci imajo zbranih na meji Tibeta proti jugu okoli 40- 000 mož, pa so v zadnjih dneh odvrgli še nekatere padalske oddelke za okrepitev obmejnih točk. Tudi Indija je poslala na mejo enote svoje redne vojske.

V noči od ponedeljka na torek je po vestih iz Darjeelunga, zna- nega letovišča v vzhodju Hima- laje, okoli 400 kitajskih vojakov prekrabilo mejo in zasedlo več kvadratnih milj ozemlja Butana. Kitajci so prišli skozi dolino Ha, pa naj bi bili po prvotnih vesteh prisiljeni k umiku.

Neka kitajska patrila naj bi prekrabila mejo Sikima, pa bila zajeta od domačih mejnih straž. Poročila z meje trdijo, da so Ki- tajci zbrali močne in dobro obo- rožene čete ob mejah obeh drža- vic.

Nehru je v parlamentu izjavil, da zaradi teh mejnih sporov ne misli začeti vojne s Kitajci, ker da "nekaj milj divjega nepose- ljenegega ozemlja ne pomeni veli- ko." Ker je pretekli teden izja- vil, da bo Indija branila meje Bu- tana in Sikima kot svoje lastne, ugibljejo tod, če Nehru le ni od- ločen uporabiti vojaške sile za za- ščitito meja, pa pri tem noče spravljati Kitajce v neugoden položaj pred svetovno javnostjo, ko poudarja, da bo Indija rešila ta spor s Kitajsko potom razgo- vorov in konferenc.

Načelnik glavnega stana odstopil

Gen. K. S. Thimmaya, načelnik glavnega stana indijskih oboro- ženih sil, je odstopil iz protesta, ker da obrambni minister znani levičar Krišna Menon uvaja v oborožene sile politiko. Baje na- meravata skoro odstopiti iz iste- ga razloga tudi glavna poveljni- ka mornarice in letalstva.

Krišna Menon je levičarski so- cialist, ki se je vsa povojna leta zavzemal za tesno sodelovanje s komunističnim blokom. Indijo je v zadnjih letih ponovno zasto- pal na glavnih zasedanjih Zdru- ženih narodov. Ta naloga mu je bila poverjena tudi za letoš in bo v naslednjih dneh odpotoval v New York. Njegova odsotnost bo dala Nehruju priložnost, da reši spor v vodstvu oboroženih sil v trenutku, ko je zaradi nape-losti na mejah njihova sloga naj- bolj potrebna in važna.

Razgovor s predsednikom Pakistanu

Predsednik Pakistana Ayub Kan se je ustavil za nekaj ur v indijski prestolnici in po razgo- voru s predsednikom vlade Neh- rujem poudaril, da je prišel čas za končanje sporov med Indijo in Pakistanom, ko grozi obema no- va nevarnost s severa.

Spor med Indijo in Pakistanom izvira že od samega začetka nju- ne neodvisnosti. Ne moreta se sporazumeti, kateri državi naj pripade Kašmir, dežela na vz- nožju Himalaje, katere prebival- stvo je islamske vere, torej iste kot Pakistanci, katere vladarska rodbina pa je hindujska, torej in- dijska.

Ta spor so skušali rešiti Zdru-

ženi narodi, pa jim ni uspelo. Fosredovale so tudi zahodne sile, pa niso imele nič več sreče. In- dija je vedno gledala nezaupno na Združene države, ki so sklie- nile s Pakistanom vojaško po- godbo in mu nudijo vojaško po- moč. Tako so glavne indijske vojaške sile stale doslej na mejah Pakistana namesto na mejah Ti- beta in rdeče Kitajske, od koder Indiji preti nevarnost.

Sodiijo, da je sestanek Ayuba z Nehrujem pripravil pot k spo- razumu in morda tudi dogovoru o skupni obrambi severnih meja.

Tito se je vrnil s počitnic v Beograd

BEograd, FLRJ. — Tito se je nepričakovano, toda veliko preje kot po navadi vrnil s počit- nic na Brijunih v Beograd. Nje- gov prihod je izzval celo vrsto komentarjev, dasiravno je očit- nih razlogov tudi dosti.

Vkljub dobri žetvi ima de- žela še zmeraj dosti težav v gos- podarstvu in politiki. Ne delav- ski sveti, ne komune nečejo ple- sati tako, kot gode Titova okoli- ca. V mladinske vrste so se spretno zarili kominformisti. Fronte v obrambo lokalnih inte- resov se množijo kot gobe po de- žju. Vsak bi rad dobro živel na- tuj račun, komunist ali nekomu- nist, to je vse eno.

Na Cipru so začele zopet pokati puške

NIKOSIA, Ciper. — Ciprska prestolnica je postala zopet vzne- mirjena. Kot strela z vedrega ne- ba jo je zadela novica, da je bil zavratno ustreljen pri belem dnevu policijski narednik tur- škega porekla, ko je ravno šel mimo neke bencinske črpalke. Takoj so ugotovili, da sta umor izvršila dva bandita, ki jih po- licija išče z veliko vnamo.

Bojijo se, da je ta uboj morda v zvezi z nezadovoljnimi prista- ši generala Grivasa, ki bi radi s silo zedinili Ciper z Grčijo.

Angleži iznašli nove vrste baterijo

LONDON, Ang. — Znanstve- niki se trudijo že desetletja, da bi zboljšali sedanje baterije, ki so zelo okorne, težke in se hitro iz- črpajo. Angleži trdijo, da se jim je posrečilo rešiti ta problem. Skonstruirali so novo baterijo "na gorivo," ki baje daje že pri prvih poskusih električni tok se- dem konjskih sil.

Ako je to res in se inženjerem posreči, da izum spopolnijo, bo to pomenilo pravo revolucijo za so- dobni avtomobilski promet.

Ce se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se ni- ste držali prometnih predpisov.

Iz Clevelanda in okolice

Ganljivo snidenje—

Nepopisno ganljivo je bilo sni- denje, ko je prišla gospa Franči- ška Strumbelj z Iga pri Ljub- ljani prvič nazaj v svojo rojstno deželjo Ameriko, na povabilo svojih sester Ann Orenick, Mary Turk in Millie Globokar. Z naj- mlajšo sestro Millie sta se sedaj prvič videli. Za časa svojega bi- vanja tu se bo gospa Frančiška Strumbelj zadrževala pri svoji sestri Ann Orenick na 289 E. 151 St., IV 1-4380. Srečne sestre po- zdravljajo ob veselem snidenju vse svoje sorodnike in prijatelje.

Seja—

Društvo St. Clair Grove No. 98 W.C. ima nocoj ob osmih sejo, prebrani bodo tri-mesečni raču- ni. Po seji bo zabava!

Dodatek—

Pokojni Mike Mauer, ki ga bo- do jutri pokopali, je bil tudi član Društva Mir št. 10 SDZ.

Na obisku—

Mr. in Mrs. Ciril Grile iz New Yorka sta za nekaj dni tu na obisku pri očetu Mrs. C. Grile Mr. Jerry Marsich na 1245 E. 59 St.

Mr. John in Mrs. Johana Ka- stelic sta prišla iz Zvirč na obisk v Kanado, pa se sedaj ustavila za šest tednov še pri sestri Mrs. Kastelic Mrs. Mary Zupan na 6916 Hecker Ave. in pri bratu Mr. J. Kastelica Mr. Joe Kasteli- cu na E. 93 St. in Easton, kjer ju prijatelji lahko obiščejo.

Zaloge premoga

Geološke preiskave so ugoto- vile, da se v tleh Arizone skriva okoli 14 bilijonov ton rjavega premoga, ki pa so ga doslej še zelo malo izrabljali.

NAJNOVEJŠE VESTI

LONDON, Vel. Brit. — Predsed- nik britanske vlade Maemil- lan in njegov zunanji mini- ster sta nekoliko razočarana, ker je predsednik Eisenhower odklonil brezpogojen sestanek na vrhu.

PARIZ, Fr. — Prestolnica Fran- cij je predsednik Združenih držav sprejela z vso priščeno- stjo. Na letališču ga je pričal- kal predsednik republike De Gaulle in ga v pozdravnem govoru označil za velikega moža, ki se pošteno trudi za ohranitev svetovnega mira.

CLEVELAND, O. — Včeraj po- polodne so stavkali kinoopera- terji v mestu nad pet ur. Šele na pritisk glavnega predse- dnika iz New Yorka so se vrnili na delo, nakar so se nadalje- vali razgovori za novo kolek- tivno pogodbo. Stara je po- tekla pretekli ponedeljek.

KALKUTA, Ind. — Zaradi po- manjkanja hrane razljučena množica je pod vodstvom ko- munistov izvedla nemire in se polastila dobrega dela mesta s samim sredščem vred. Poli- ciji še ni uspelo vzpostaviti reda. Kalkuta ima nad štiri milijone prebivalcev in je sre- dišče in leglo komunizma v Indiji.

NEW DELHI, Ind. — Predsed- nik vlade Nehru je parlamen- tu objavil, da je načelnik glavnega stana armade gen. Thimmaya umaknil svoj od- ston. Izjavil je, da je osebno neiskal pritožbe zaradi o- brambnega ministra Menona, pa ni mogel najti dokaza za nje.

Vremenski

prerok

pravi:

Oblačno, možnost neviht. Naj- višja temperatura 80, najnižja 73.

AMERIŠKA DOMOVINA
 8117 St. Clair Ave. — HEngerson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio
National and International Circulation
 Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July
 Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
 Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

No. 169 Wed., Sept. 2, 1959

Pred dvajsetimi leti

Včeraj, 1. septembra, je minilo 20 let, od kar se je začela druga svetovna vojna, ki je prinesla strašno gorje vsemu svetu, saj so se boji raztegnili na štiri kontinente in na vse oceane.

Položaj je bil takrat približno tale: V Zvezi sovjetskih socialističnih republik, kratko Sovjetiji, je vladal komunizem, ki si je bil že ob osvojitvi Rusije leta 1917 zadal cilj osvojiti ves svet s pozivom: Proletarci vseh dežel, združite se! V Nemčiji, v srcu Evrope, pa je poglaval tek svoj vojni stroj nacizem, ki si je po načelu Rosenbergove filozofije o nemškem nadčloveku zadal cilj vladati nad vsem svetom. Komunizem se je tihotapil čez sovjetske meje, ker je čakal ugodno priliko za nasilno ekspanzijo. Nacizem pa se je poglaval čez meje Nemčije na pohod takoj, ustvarjajoč si prilike za doseg svojega cilja.

Nacizmu sta se pridružila na njegovi poti njemu sorodna sistema, v Italiji fašizem, na Japonskem Tojov nacionalizem. Svet je bil tako razdeljen po sistemih v tri tabore: komunističnega, nacistično-fašističnega in demokratičnega. Zaradi sorodnosti sta se prva sistema znašla v danem trenutku na isti črti. Čeprav je takrat odpor Zahoda izzvenel samo v obrambo obstoječega reda, se je vendar 1. septembra 1939 sprožil začetek velike borbe med svobodo in suženjstvom, ki še danes traja.

V prvih jutranjih urah 1. septembra 1939 je 74 nacističnih divizij (1,300,000 mož) s stotinami letal, tankov in topov brez vojne napovedi vdrla v Poljsko in že čez osem dni zasedlo Varšavo. Poljakom je uspelo mobilizirati 1,000,000 vojakov, toda opremljeni so bili s starim orožjem, tako da so nemški tanki smrtonosno kosili legendarno poljsko konjenico. Poljski je 17. septembra zasidala v hrbet nož še ZSSR, da bi "zaščitila svoje meje" in v dveh dneh, brez odpora, zasedla vzhodne poljske predele. Naslednjega dne sta si Hitlerjeva nacistična in Stalinova komunistična vojska podali roke v Brest-Litovskem. Poljska je tako znova prenehala obstajati.

Tak je bil začetek svetovne katastrofe, katere posledice še danes, po dvajsetih letih, svet ni prebolel. Takrat, pred dvajsetimi leti, se je začela kroititi svetu usoda, ki je pokosila z zemeljskega površja 18,000,000 vojakov vseh narodnosti in pokončala 47,000,000 civilnega prebivalstva v Evropi in Aziji, v komaj dobrih šestih letih.

Začel se je spopad med svobodo in tiranijo, ki še danes traja. Pred dvajsetimi leti sta si stala nasproti dva tabora, kakor si danes stojita. Razlika je bila le v politični konstelaciji, v načelu pa je šlo za isto stvar, za katero gre danes: za svobodo po načelih zapadne krščanske civilizacije ali pa za suženjstvo brezbožništva.

Zahodne demokracije s svojimi zavezniki v Evropi in Aziji so se znašle takrat nepripravljene na napad. Presenetil jih je Hitlerjev pakt s Stalinom. Takrat je sovjetski komunizem prvič povsem javno razgalil svojo dvoličnost in dokazal, da se ravna po načelu: cilj posvečuje sredstva. Prvo izvajanje tega načela je čutil na svoji koži Hitler, ko mu je ZSSR pred nosom odnesla najlepši kos Poljske. Potrpel je samo zaradi okoliščin.

Zveza dveh enako nenačelnih sistemov, kakor sta bila nacizem in komunizem, pa tudi po vsej logiki ni mogla dolgo trajati. Konec je bilo 22. junija 1941, ko je Hitler napadel svojega "zaveznika" ZSSR.

Toda prav takrat nelogično je bilo zavezništvo, ki so ga takrat skovale z Moskvo zahodne demokracije. V trdih časih, ki so predli Moskvi na vzhodu in Londonu ter Washingtonu na zahodu, je ta zveza vzdržala, zaradi praktičnosti za oba sistema. Razbila pa se je takoj, ko je nevarnost minila. Po letu 1945 je med svobodo na Zahodu in tiranijo na Vzhodu znova zazijal nepremostljiv prepad.

Kakor za ves svet tako, se je takrat 1. septembra 1939, začela kroititi svojevrstna usoda tudi jugoslovanskim narodom. Zaradi položaja v Evropi je bila ta usoda med temi narodi najstrašja za Slovenijo. Devetnajst mesecev in 6 dni pozneje se je zaustavila tudi njena zgodovina. Razdelili so si jo trije okupatorji, na znotraj pa jo je zastupljaj komunizem, jo z zunanjo pomočjo zavojščil in jo še danes drži v krempljih.

Zaradi tistega prvega septembra in zaradi nelogičnega zavezništva Zahoda z Vzhodom se je za svobodne narode močno spremenil evropski in azijski zemljevid. Nastal je mir, ki ni mir, mir, ki je ogoljufal vse, zmagovalce in poražence. Druga svetovna vojna je bila kakor igra, ki je ni nihče dobil. Edina, ki je v resnici pridobila, je bila ZSSR, kajti poleg dejanske priključitve baltskih držav Latvije, Estonke in Litve, dela Poljske in Romunije, je razširila svoje gospodstvo še na Poljsko, Jugoslavijo, Albanijo, Bolgarijo, Madžarsko, Romunijo, Češkoslovaško, Vzhodno Nemčijo, ki so postale njeni sateliti. Posledica svetovne vojne sta tudi komunistična Kitajska ter položaj na Koreji in v Indokini.

Vsa prizadevanja za osvoboditev zaslužjenih narodov so do danes ostala brez uspeha. Svoboda se je vdala v čakanje, komunizem pa na nadaljne zavojščanje sveta z drugimi sredstvi, ne z vojaškimi. Zahod meni, da bo komunizmu kos s svobodo, ki mu jo na vseh področjih postavlja v branike. V štirinajstih letih po prekinitvi zavezništva se mu je delno posrečilo ta manever. Vsaj v Evropi je ZSSR ostala na mejah iz leta 1945, v Aziji pa se po letu 1955 tudi ni mogla več razširiti z izjemo od vseh zapuščene Tibeta.

Temu živčnemu miru, ki se ga je svet navadil kot običajne vsakdanjosti, kaže, da še dolgo ne bo konec. Dasi pravi, da se zgodovina ponavlja, ponovitev dogodkov izpred dvajsetih let verjetno v bližnji bodočnosti ni mogoča. Kljub temu pa ves svet neprestano stoji pred vprašanjem: kdo bo prvi tvegval vreči hidrogensko bombo?

("Svob. Slovenija").

BESEDA IZ NARODA

Mimogrede iz Milwaukee

Milwaukee, Wis. — Slovenska župnija Sv. Janeza je izgubila priljubljenega in spoštovanega kaplana rev. Daniela Sedlarja, ki je bil premeščen v župnijo sv. Jurija — So, Chicago. Milwaukeeški Slovenci in Slovenke, stari in novi, posebno pa mladina, iskreno pozdravljamo prijaznega kaplana Daniela ter mu želimo, da mu Bog nakloni zdravje in največjega uspeha v njegovem bodočem pastirovanju.

Novodošlemu kaplanu rev. Tadej Trpinu izrekamo iskreno dobrodošlico ter priscrčen pozdrav ter mu želimo veliko uspeha na cerkvenem-verskem polju in prijetno bivanje med nami.

Zaloška grča g. Franc Mejač st., ki je radi neznosnih razmer zadnje vojne s svojimi otroci zapustil rodno domovino, je v mrgoli svojih domačih, hRanceta ml., Mihe in hčerke Marije, por. Cofelt, pri kateri tudi živi, praznoval 17. avgusta, 75-letnico rojstva. Je zadovoljen in svoje križe prenaša kar dobro. Posebno v veliko uteho in veselje mu je branje najboljšega slovenskega časopisa "Ameriške Domovine". Slavljencu iskreno častitamo ter želimo, da bi mu Bog daroval lepo in zdravo jesen življenja.

V mesecu avgustu se je vrnil v hotelu Schroeder šesti festival harmonikarjev iz države Wisconsin, na katerem je sodelovalo, igralo in tekmovalo 2500 mladev in mladenk (zvani kadeti). Temu festivalu je prisostvovalo tudi več tisoč poslušalcev. Prav veseli smo bili, ko smo slišali, da je med temi gojenci nastopil in uspel osvojiti prvo mesto v svoji kategoriji kot solist na klavirski harmoniki komaj 10-letni Karel Strmšek iz Milwaukee. Odigral je z vsem poukom prav dobro, Carl Elmerovo polko "Dež-dež." Tudi v duetu s hčerko poljskih staršev Betty Cichy sta odnesla prvo nagrado. Odigrala sta prav lepo krasno pesem, nalašč prirejeno za harmoniki "Na vrh sveta." Prejela sta lepi spominski trofeji. Mali Slovenec Karel Strmšek je prejel za svojo prvo mesto kot solist spominski plavi trak (blue ribbon). Vse te nagrade so bile podeljene mladim zmagovalcem na slavnostni večerji v kristalni dvorani hotela Schroeder, v prisotnosti staršev in drugega občinstva, ki so navdušeno aplavdirali srečnim zmagovalcem. Mladi Karel je sin znanih milwaukeeških Slovencev Antona in Dari Strmšek, ki sta dala sina vzgajati v glasbeni šoli "Zažens Music" na So. 16th St., kakor voditeljica in lastnica je Slovenka Helena Zainer. Mlademu in nadarjenemu igralcu na harmoniko Karlu, iskreno častitamo k začetnemu uspehu in želimo, da bi se v tej odlični glasbeni šoli vzgojil in postal tekom časa naš najboljši igralec na harmoniki v naše veselje in ponos.

Letos se bomo v Torontu prvič srečali tudi s tamkajšnjimi slovenskimi sestrami, ki so se, kakor vemo, prav posebej še posvetile slovenski mladini. Tega se mi "Slavčki" posebno veselimo in upamo, da boste tudi v Torontu imeli že skoro svoje slovenske

li veliko presenečenje za njen 75. rojstni dan, ki je bil sicer 25. avgusta. Tudi mi se pridružujemo častitkam ter želimo mami Frančiški prijetno bivanje v Ameriki. Ko se bo vrnila v rodno domovino, ji želimo krepkega zdravja in zadovoljnega življenja.

Tole sem pred kratkim bral: Restavracija, na vrt kjer se pleše. Rdečkaste luči in nežni zvoki igrajočega orkestra — na plešišču gneča in mencejanje stiskajočih parov. Na nebu luna in zvezde — skratka vse pripravljeno za ljubezen. On je imel brčice in pričekal a la Marlon Brando s smrdljivo briljantino. Ozke čevlje in pisano kravato ter pogled kot Don Juan. K sebi je prižemal ljubko črnolasko kot pravi osvajač ženskih src.

Oh, Vi me tako spominjate na nekoga, je začela ona v njegovih kleščah in ni kazala nobenih stiskajočih gest.

Res, na koga pa? je zašepetal on in mislil na Marlona Branda.

Oh, na nekoga... na nekoga poznane, pa se zdajle res ne spominjam.

No, spomnite se na koga, jo je topeče bodril in mislil na Marlon Brando.

Se bom že spomnila, brez skrbi... prav za gotovo, in plesala sta objeta in on ji je v nestrpnem pričakovanju govoril o ljubezni.

Ko je muzika končala jo je spet vprašal: No, na koga vas spominjam? in mislil na Branda.

Ah, sedaj sem se spomnila! — No, na koga? — na kozla!

Zadnji teden v avgustu je bil v Milwaukee državni velesojem z bogatimi razstavami, kulturnimi prireditvami in zabavnimi točkami. Na sedanjem velesojem nastopa znani pevec in igralec TV, Tennessee Erni Ford z velikim uspehom. V sredo, 26. avgusta, zvečer so nastopili trije slovenski pari — plesne skupine "Slovenski nagelj" v narodnih nošah z narodnim plesom. Mnogoštevilno občinstvo jih je nagradilo z lepim aplavzom.

L. G.

Slavčkova družina pojde 5. sept. pet v Toronto!

Cleveland, O. — "Slavčki" smo bili že enkrat v Torontu. Bilo je to točno pred enim letom. Tja so nas povabili tamkajšnji Slovenci, združeni v prvi slovenski župniji Marije Pomagaj. Bili smo zelo počaščeni, da so nas povabili. Zelo ljubezno so nas sprejeli. Dobro vemo, da se jim nismo izkazali dovolj hvaležno.

Se z večjim veseljem, kot lani pojdemo letos v Toronto na ponovno vabilo župnije Marije Pomagaj, ker gremo med svoje najbližje rojake in ker vemo s kakšnim veseljem nas pričakujejo. Ponesli bomo med nje zopet našo lepo slovensko pesem.

"Slavčke." Potem bomo še dvakrat bolj radi prihajali v Vam v Toronto, pa tudi Vi boste morali k nam v Cleveland. Naj bi naš letošnji obisk v Torontu v polni meri pripomogel k temu.

Vse dobre Torončane in Torončanke, mlade in stare, že vnaprej lepo pozdravljamo ter jim kličemo na veselo svidenje 5. in 6. septembra na romanju in na našem koncertu. Četudi trenutno gagamo od silne vročine, vseeno pridno vadimo pod vodstvom gospoda Miodraga Savernika, da nas boste veseli!

Katarinca Sever.

Pozor, Štajercil!

Lemont, Ill. — Lavantinska škofija ima čast, da je del njene sedanjege ozemlja spadal pod oblast panonsko-sremskega nadškofa sv. Metoda. Sedež te nadškofije je bil nekje blizu Blatnega jezera na sedanjem Madžarskem.

Gotovo je, da je k tej nadškofiji spadalo Mursko polje od Radgone do Ljutomera — desno in levo od Mure, pa Spodnje Ljutomerske gorice, Ptuj in Medjimurje. Gotovo je tudi da ta nadškofija ni segala preko Drave na desni breg reke. Zgodovinarji trde, da je meja med Cmurnico in Radgono prekočala Muro, potem je šla skozi Slovenske gorice ob razvodju med Pesnico in Ščavnico, nato ob Ročici do iztoka v Pesnico, med Sv. Leonardom in Sv. Rupertom je meja prestopila Pesnico in pri Sv. Martinu pod vrburškim gradom dosegla Dravo. Pod oblast sv. Metoda je torej spadalo naše sedanje Prekmurje ter vzhodni rob Štajerske med Muro in Dravo. Panonska nadškofija je bila uničena po vladodržnosti nemškega Salzburga in po vdoru divjih Madžarov, ki so postali pravi bič za naše dežele. Resnica pa ostane: Omenjeni del sedanje lavantinske škofije je spadal pod pastirsko palico slovenskega apostola sv. Metoda, ki je umrl leta 885. Nato je vse ozemlje sedanje lavantinske škofije pripadlo pod Salzburg, seveda le, kar je na levem bregu Drave, ker je že cesar Karel Veliki 14. junija 811 določil Dravo za mejo med Oglejem in Salzburgom. Zanimivo je, da papež teh meja ni nikdar potrdil, pozneje jih le molče priznal kot dovršeno dejstvo.

Lavantinska škofija ima zelo skromen začetek: Ustanovljena je bila pod papežem Honorijem III. z ustanovno listino salzburskega nadškofa Eberharda II. z dne 10. maja 1228. Za sedež škofije je bil določen St. Andraž v Labodski dolini. Odtod ima škofija še danes svoje ime. Po slovensko bi se morala imenovati "Labodska ali Labudska škofija." Nemci so rekli in še rečejo Labodu Lavant. Potem je nastalo latinsko ime za škofijo: "Diocesis Lavantina" in od tega se izpeljuje zdaj tudi slovensko ime, če bi bilo slovensko ime iz nemškega, bi se moralo glasniti "Lavantinska škofija." Zelo skromen je bil začetek škofije: bila je le nekaka ekspozitura Salzburga. Skozi dolga stoletja je nadškof določal lavantinske škofe iz vrste salzburskih kanonikov. V ustanovni listini ni govora ne o dohodkih in ne o zaokrožitvi nove škofije.

Kateri kraji so prvotno spadali v Lavantinsko škofijo? Imela je le sedem župnij. Seveda so bile te župnije večje kot so današnje z istim imenom. Navadno so obsegale ozemlje današnjih dekanij. Imena teh šestih župnij so: 1. St. Andraž v Labodski dolini z vsemi podružnicami; 2. Župnija Labod (Lavamund); 3. Remšnik, ki je obsegal sedanjo mariborsko dekanijo; 4. Sv. Florjan ob Laznici na današnjem Srednjem Štajerskem; 5. Sv. Peter pri Lindenbergu; 6. Sv. Martin v Sulmski dolini in 7. Sv. Andrej v Slatinskem dolu (Sussenteller) jugovzhodno od Lipnice. Pod župnijo Labod je spadal tudi Dravograd, kjer so šentpavelski benediktinci malo pred usta-

novitvijo škofije izposlovali zborni kapitelj s sedmimi kanoniki. Leta 1237 je bila tudi fara prenesena v Dravograd.

Ostali kraji takozvanega Spodnekoroškega arhidjakonata so spadali še vedno pod salzburskega nadškofa in tu so bili lavantinski škofje samo nekaki generalni vikarji, kot so bili tudi krški škofje generalni vikarji Salzburga za mnoge kraje v Gornjekoroškem arhidjakonatu.

Od ozemlja, ki je prvotno spadalo pod Lavantinsko škofijo, sta danes pod lavantinskimi škofi le Dravograd in Marenberg. Pa niti to ni bilo vedno, ker je Dravograd od 1859 do 1923 spadal pod krško, Marenberg pa od 1878 do 1859 pod sekovsko ali graško škofijo.

Prvotno ozemlje je lavantinska škofija ohranila nad 500 let — do 1787. Takrat se je izvršila velika zaokrožitev škofij, ko je bila škofija zelo razširjena: pripadli so ji koroški slovenski dekanati: Pliberk, Velikovec, Doberla vas, Mežiška dolina in Dravograda. Na sedanjem Štajerskem pa so takrat pripadle Lavantinski škofiji vse fare obširnega celjskega glavarstva ali okrožja: To so dekanije: Vuzenica, Šmartno pri Slovengradcu, Saleška dolina, Gornji grad, Braslovče, Celje, Nova cerkev, Laško, Videm pri Krškem, Šmarje pri Jelsah, Kojncice, Slovenska Bistrica, Kozje in Rogatec. Takrat je bila zaokrožena tudi ljubljanska škofija, ki je dobila približno sedanje ozemlje. Izgubila pa je takrat Ljubljana vse župnije na Koroškem in na Štajerskem.

Velik del Slovencev je takrat pripadel sekovski ali graški škofiji po številu nad 200,000. To je dekanija Marenberg, Hoče, Haloze in vse ozemlje onstran Drave z Mariborom, Ptujem in Slovenskimi goricami.

Novo zaokrožena Lavantinska škofija je zdaj res zavzela velik obseg, ali težava in krivica je bila v tem, da je bil škofijski sedež na skrajnem koncu škofije v popolnoma nemškem kraju, verniki škofije pa so bili večina Slovenci. Do leta 1824. ni nobeden lavantinski škof znal slovenskege jezika. Tistega leta je postal lavantinski škof Ignacij Franc Zimmermann. Rojen je bil v Slovenski Bistrici, njegov oče je bil poštar, seveda Nemec. Toda starši so mu kmalu pomrli in je kot mali deček prišel k svojem stricu k Sv. Urbanu pri Ptuj. Tu se je naučil slovenščine, ki jo je popolnoma obvladal, saj je bil potem sedem let kaplan v svojem rojstnem kraju v Slovenski Bistrici in nato štiri leta kot upravitelj župnije Vuzenica. Potem je bil poklican na škofijstvo v št. Andraž, leta 1816 pa je postal župnik in dekan v Vidmu pri Krškem. Kmalu je bil poklican k deželni vladi v Gradec, postal je kanonik sekovske škofije. Po osmih letih pa je bil imenovan za lavantinskega škofa. Listina imenovanja posebej poudarja poznanje škofije in jezika njenega prebivalstva. Škofijo je vladal zelo modro in pravično celih 23 let, do svoje smrti.

Njegov naslednik je bil Franc Ksaver Kutnar, prvi rojen Slovenec na sedežu lavantinske škofije. Kutnar je bil rojen 26. oktobra 1793 v župniji sv. Vida pri Stični. Bil je iskan pridigar. Ljubljanski škof Avguštin Gruber ga je kmalu imenoval za svojega kaplana in tajnika. Ko pa je Gruber postal salzburski nadškof, je Kutnarja vzel s seboj. Leta 1830 je pohtal stolni kanonik v Salzburgu in šolski nadzornik. Takrat sta se tudi s Slomškom spoznala. Kutnar je postal lavantinski škof leta 1843, toda živel je samo tri leta. Po njegovi smrti je imel Slomšek, ki ga je rajni škof nekaj pred smrtjo imenoval za celjskega opata. Slomšek si ni mislil, da bo njegov naslednik na škofijskem sedežu.

Slomšek je bil velik katoliški škof in prvovrstni slovenski narodnjak, ki je ljubil svoj narod z besedo in z dejanjem. Svoj

program je združil v svojem znamenit izreku: Sveta vera naj nam bo luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodne omike! "Velika rana Slomškovega srca je bilo razkosano narodno telo — toliko štajerskih Slovencev je spadalo pod nemški Gradec, ki je bila o njem znana krilatica: "Od Gradca nimamo ničesar pričakovati!" Že škof Zimmermann je skušal prenesti škofijski sedež nekam bolj v sredino škofije, toda niti misliti ni upal, da bi kdaj spadali pod lavantinsko škofijo Slovenci na levi strani Drave. Toda Slomšek ni miroval, preden ni svojega cilja dosegel. Njemu ni bilo prišlo, če bi bil škofijski sedež prenešen v ljubljeno Celje, toda vedel je, da bi potem Maribor bil izgubljen in z Mariborom vsi Slovenci, ki so takrat spadali pod Gradec. Maribor je bil tako nemški, da Slomšek ob slovesnosti premostitve škofijskega sedeža ni mogel in ni smel spregovoriti niti ene slovenske besede. Pri novi stolnici je bila takrat in še dolgo potem trda nemška fara. Toda še isto jesen je Slomšek v slovenski predmestni fari pridigal slovenski misijon, ki je bil krasno obiskan, leto nato pa je imel Slomšek sam v slovenski fari Matere milosti znane postne pridige o "Vinski trti."

Štajerski Slovenci! Zavedajmo se velikega pomena premostitve škofijskega sedeža v Maribor pred 100 leti!

Za ta veliki narodni in pomembni verski spomenik se zahvalimo Mariji Pomagaj, ki je ravno takrat postajala znana po vsej slovenski zemlji.

Stoletni jubilej bomo slavili v Lemontu na ameriških Brezjah v soboto in v nedeljo 5. in 6. septembra.

V soboto zvečer in v nedeljo zjutraj bo romarska pobožnost posvečena izključno jubilejni misli. Ob 11. uri v nedeljo je splošna romarska pobožnost s posebnim ozrom na važni jubilej.

Jubilej je prevažnega pomena za celokupni slovenski narod! Vsi vabljeni!

Štajerski slovenski verniki! Saj ne boste doma dremali, ko bodo v Lemontu pri Mariji Pomagaj gorele bakle navdušenja, ki bodo potrjevale, da nam je res Sveta Vera luč in Materin jezik ključ do zveličavne narodne omike.

Prepričan sem, da se vas bo dosti priglasilo, da vas bo dosti dospelo prepevat Slomškove pesme. Vem, da ne bo razočaran.

Voditelj romanja
 štajerski rojak

Ministra so ugnali

Prebivalci angleškega mesta Longford ponoči niso mogli spati, ker je v bližini raketno letalo odhajalo z velikanskim hrúščem na pot ob 2. uri zjutraj. Meščani so zaman prosili ministra za zrakoplovstvo, naj urnik vožnje preloži vsaj na dnevni čas. Tedajci so se domislili in tole skuhali. Vsako noč točno ob dveh je telefon zbudil ministra in začule so se vsakokrat iste besede: "Gospod minister, letalo odhaja ob dveh ponoči!"

Zdaj, ko je šlo za njegov počitek, je postal minister uviden ter se vdal. Preložiti je dal urnik in odslej longfordski meščani mirno spijo.

Mučeniška škofija

Šele sedaj je prispela iz škofije Swatow na Kitajskem žalostna vest o smrti misijonarja Pavla Wange. Umrl je v ječi po štiriletnem hudem trpljenju. Katoličani niso smeli počastiti njegovega spomina z nobenim žalnim obredom.

Od 30 katoliških duhovnikov, ki delujejo v tej škofiji, jih je sedaj v ječi 11. Trije izmed teh so bili obsojeni na pregnanstvo, ostalih osem pa na kazni od 7 do 15 let ječe.

Hranite denar za deževne dneve
 —kupujte U. S. Savings bonds

JOSIP PREMK:

MADEŽ

In zopet je objela njeno dušo temna bojazen pred vsem, za kar se je odločila . . . Skoro se je kesala, da se je odzvala njegovemu klicu. Mirno in enolično bi ji v tej tihi vasi teklo življenje, vsak večer bi brskala tam po mizi med pismi in po spominski knjigi, mislila na to in ono ali nič in ko bi zagledala nekoč na temenu prvi sivi las, bi se samo zadovoljno nasmehljala in zapisala nov dogodek v svoj dnevnik. Tako pa se je napotila na to težko pot, ki se je je bala nam bolj, čim bliže je prihajal trenutek, ko bo treba oditi.

Solnce se je skrilo za megle, ki so se štrnasto razvleklo po vsem nebu, in Anki se je zadrevalo, da je žalostna celo tista košala lipa tam onkraj potoja, ki je pripogibala svoje s snegom obtežene veje kakor široke, bele pahljače.

Ali Anka je odhajala vendar, dasi se ji je zdelo, ko so škripale stopnice pod njenimi koraki, da je in jo prosijo, naj ostane.

Pred županovo krčmo so stali sani in ko se je ovila Anka, tesno v svojo mantiljo in položila kovčeg spredaj h kočijažu, se je nasonila nazaj in zatisnila oči, kakor da ne bi mogla gledati, kako bodo izginjale izpred njenih oči te tihe skromne hiše, kjer se je čutila tako domače. Sele ko so bežale sani tam daleč med poljem, je zopet razprla trepalnice in pogledala naokrog. In ko je gledala po prostoru stranem snežnem polju, ki se je spajalo tam v dalji v nedolgočasnih meglenih obrisih z zaspanim motnim nebom, je začutila, da ji je izginila iz prsi neka težka tesnoba . . .

Venomer je udarjal kočijaž po konju, da se je vzpenjal in kopal s kopiti v ledeni sneg, kakor da mu je predirjati sto milj še do večera. Iz nozdrvi mu je duhal diha, ki je izginjal v ostrem mrzlem zraku kakor lahna meglica, in čim bliže je prihajal trg, tem urneje je bežal, kot da čuti on, kaj se godi v Ankini duši in hoče z enim samim silnim skokom mimo tistih trških hiš odurnega spomina naprej do koldvora.

Ze so se pojavile tam v dalji prve hiše, visoko se je dvignil nad njimi koničast zvonic in Anka je zopet zatisnila oči in sklonila glavo čisto na prsi. Prav nič ni vedela, kdaj so zdrčale sani po lahno vzpetem klanecu nizdol proti trgu in zbežale mimo hiš; šele ko je utihnilo rožljanje kraguljičkov in tistih malih zvončkov, ki so bili pripeti na komatu, je zopet pogledala in videla, da je pred postajo.

V kupeju se je stisnila čisto v kot in izkušala zadremati, da bi ne mislila ničesar in se znašla kar naenkrat v mestu; pa se ji ni dalo, dasi se je prošlo noč prebujala skoro vsake pol ure in vstala zjutraj tako zgodaj kakor še nikoli. Zagrnila je zaveso na oknu in vzela iz kovčega knjigo, da bi se premotila vsaj s čitanjem, pa ko je prebrala par stran-

S. P. iz Green Rd., South Euclid, Ohio, stara 65 let, pravi: "Počutila sem se trudna, izčrpana, nesrečna in brezbrizna do vsega. Pa sem od neke prijateljice slišala o "LOVIAN CAPSULES" in jih začela jemati. Ze tretji dan sem občutila, kako se mi vrača moja stara energija in od tedaj sem zopet, kot sem bila nekdaj, zavračajoč čudovitim "LOVIAN CAPSULES"!

LOVIAN CAPSULES
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.,
Cleveland 10, Ohio
Razpošiljamo vsepovsod!
25 za \$1.95, 50 za \$3.69, 100 za \$6.49

POPRAVLJAMO
FENDERJE IN OGRODJE
SUPERIOR BODY & PAINT CO.
6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

Pokol divjadi v afriški Rodeziji

Levi in sloni so stalno v mislih ljubitelja narave, ki ga je pot zanesla v Črno Afriko. Ti velikani vzbujajo v človeku spoštovanje in občudovanje, zato tudi nedopovedljivo hrepenenje, da bi se približali njihovi družbi, njihovemu življenju v neprodornem pragozdu ali po nedoglednih puščavah. In vendar jamči za obstoj slonov in zeber, ki jim človek streže po življenju, neznatna žuželka, muha cece.

Kot je splošno znano, prenaša muha cece spalno bolezen in živinsko kugo "nagana", ki je strah in trepet afriških živinorejcev. Mnoga na divjadi bogata afriška področja so ostala po človeku nedotaknjena prav zaradi te muhe. Z njo so se ukvarjali sloviti mednarodni učenjaki in ugotovili, da vsaka dvajseta muha prenaša živinsko kugo nagano, in da 10 odst. prizadetih živali na tej bolezni tudi oboli.

Pri potovanjih s terenskim avtom po pragozdni cesti se pogostokrat dogaja, da muhe cece nenadoma napolnijo vozilo. Izgleda da muha svojih žrtev ne izbira s čutilom za voh. Muho verjetno privlačujejo vsa bitja, ki so večja od nje.

Muha cece je približno tako velika kot so naše domače mersarske muhe, ki nas ob poletnih deževnih dneh tako rade pikajo po nogah. Cece muh je kakih dvajset vrst, živijo pa samo v Afriki in nikjer drugod po svetu. Od drugih muh jo je lahko razlikovati. Naša hišna muha in tudi ostale muhe po naših krajih polagajo pri sedenju ali premikanju svoja krila po hrbtu tako, da sta krili pomaknjena poosevno nazven. Cece muha sklepa krili tako kot se stisneta rezili škarij, kadar jih zapremo.

Če si muho cece pobliže ogledamo, bomo odkrili tudi še nekako sekirico, ki je zarisana na obeh krilih. Muhe cece so pristne Afričanke, ki se dobro počutijo samo v rodni deželi. Raziskovalci so dognali, da so pred 20 milijoni let živele tudi v Ameriki. Verjetno sta bili takrat Afrika in Amerika ena sama celina. Če danes zaide cece muha z letalom v Brazilijo, se tam ne udomači.

Muhe cece niso samo krvooločnejše od levov in leopardov, ampak je njihov lov tudi mnogo uspešnejši. Velike divje zveri se morajo umakniti pred človekom, če se je polakomnil njihovega področja, muhe cece pa ni tako lahko prisiliti k umiku. Tam, kjer bi se je človek rad dokončno znebil, je potrebno mnogo truda in še več denarja. Pri muhah, komarjih in podobnih žuželkah sesajo kri samo samice, samec se hranijo z rastlinskimi sokovi in drugo nedolžno krmo. Pri muhi cece pa popi-vata oba, samec in samica. Nikoli ne použijeta druge hrane, samo kri, toplo kri.

Po parjenju je samica oplo-

jena za vse svoje življenje. Če oplojena samica zaide v kraje, kjer ni sovrstnic, bo 200 dni — toliko časa namreč živi — legla jajčeca. Pravzaprav ne leže jajčec, ampak jih vali v svojem telesu. V zadnjih dneh pred porodom mati ne more uživati hrane, ker v telesu za hrano ni prostora, napolnjujejo ga same ličinke. Pol ure po rojstvu se malla ličinka, ki jo je mati položila na senčnata, zrahljana tla, zagrebe v zemljo, kjer se zaburi in čez 35 dni se beli črvček razvije v popolno muho.

Nihče bi si seveda teh muh-nih muhavosti ne jemal k srcu, če ne bi kar devet vrst te muhe ne prenašalo nevarnih bolezenskih klic na ljudi in živali. V prejšnjem stoletju, ko je po Afriki romalo čedalje več ljudi, so lovci, raziskovalci, pustolovci in drugi radovedneži zanesli muho cece po afriških predelih, ki so bili pred tem še neokuženi.

Z vbodom muhe cece se vti-hotapijo v rano neskočno majhne živalice, tripanosomi. Te miniaturne živalice povzročajo spalno bolezen. Napadenega mučijo najprej bolečine v tilniku z zvišano telesno temperaturo. Vratne žleze nabreknejo, pojavljajo se razumske motnje, naglo hujšanje, in končno bolnik povsem propade. Obširna afriška področja so postala zaradi spalne bolezni človeku nedostopna. Danes pa so to bolezen v glavnem že premagali. Pojavljajo se samo še redki primeri. Z modernimi zdravilnimi pripomočki bolniki že v doglednem času povsem okrevajo.

Cece muha pa prenaša še druge majhne živalice, ki živijo v telesih žiraf, antilop, bivolov, hijen in sploh v pretežnem delu afriške divjadi. Ta divjad pa se je tujim gostom že prilagodila. Zelo redki so primeri, da pogine po kak afriški kos divjadi zaradi tripanosomov. Nasprotno pa poginejo vse evropske domače živali, govedo, konji, prašiči in ovce zelo hitro na kugi nagana. Prav zato je vsak poizkus uvajanja moderne živinoreje po predelih, kjer se je razpasla muha cece, obsojen na neuspeh.

V Južni Rodeziji je muha cece še vedno velika nadloga. Tudi tu so jo poskusili pregnati s kemičnimi pokončevalnimi sredstvi, kot so to uspešno izvršili po mnogih drugih afriških področjih, vendar so letala, ki so potrosila uničevalna sredstva, opravljala ta dela ob neugodnem vremenu in tudi ne dovolj skrbno. Zato se je vlada odločila za naravnost barbarsko metodo. Če pokončamo vso divjad, tako so medrovali, bomo muho obsojili na smrt. Razpisali so nagrade za pokončevanje vseh sesalcev v deželi in samo v zadnjem letu so se pohvalili, da so uničili 36.910 kosov divjadi.

To klanje je izzvalo med civiliziranim svetom splošno ogorčenje in proteste. Verjetno se bodo z zadevo morale ukvarjati

Cvetni prah — življenjski eleksir

Ruski raziskovalec, Vladimir Cinin, je pred mnogimi leti poizvedoval pri stoletnikih o njihovih življenjskih navadah. Pri tem je ugotovil, da je bilo med 200 možakarji, ki so že prekoračili stoletnico rojstva in jih je Cinin spraševal, največ čebelarjev. Vsi ti čebelarji so znanstveniku priznali, da so čebelarjem kradli cvetni prah. Zapeljivost je bila prevelika da bi se je mogli izogniti.

Sleheri izletnik po našem podeželju je gotovo že sam opazil, posebno ko cvete lipa, kako težko obložene v cvetnem prahom se čebele vračajo v panje. Kdor pa je čebelnjak in ves živahen čebelnji promet natančneje opazoval, je lahko opazil, kako včasih čebele pri pristanku na bradi ustja izgubljajo cvetni prah. Tako najdemo včasih na bradi male drobtinice zgnetenega cvetnega prahu, ki vsebujejo na milijone in milijone rastlinskih semenskih elementov. Zato je tudi razumljivo, da čebelarji te drobtinice pobirajo — in če so jo enkrat poskusili — radi žvečijo.

Kmalu potem ko so strokovnjaki izvabili čebeli skrivnosti krmljenja izbrane delavke, da se razvije v matico in prodajajo to "kraljevsko omako" že po vseh lekarnah, ker je dokazala svojo zdravilno in pomlajevalno moč, so pričeli z raziskovanjem cvetnega prahu, ki ga delavke prinašajo v panj.

Čebelnji matični sok "Gelee royale", to priznavajo tudi sloviti zdravniki, vzbuja v uživalcu pozitivno in krepičile učinkovitosti. Ti učinki pa niso tudi stanovitni. Izkušeni čebelarji zatrjujejo, da jim uživanje čebelnega cvetnega prahu v začetku ni odkrivalo kakih posebnosti. Po določenem rednem uživanju pa — tako pripovedujejo — so se pokazale podobne učinkovitosti kot pri uživanju "kraljevske omake" z razliko, da je učinkovitost mnogo trajnejša. Morda — tako pravijo — je tudi močnejša in intenzivnejša.

Učinkovitost čebelnega cvetnega prahu so preizkusili že na številnih uživalcih in uspehi so bili naravnost presenetljivi. Tako vsaj zatrjujejo čebelarji. Nekateri čebelarji so si pripravili posebne naprave za naravno pridobivanje večjih količin cvetnega prahu. Ugotovili pa so, da zdravilna in pomlajevalna moč cvetnega prahu ne nastaja na samih cvetnih prašnikih, ampak da je učinkovit samo tisti cvetni prah, ki ga prenaša čebela delavka. To dejstvo si tolmačijo tako, da čebela pri nabiranju dodaja nabrani količini nekaj svojih lastnih primesi, morda zato, da zgnete cvetni

mednarodne organizacije za zaščito živalstva. Nekateri zasebniki so rodezijski vladi ponudili znatna denarna sredstva za humanizacijo muhe cece.

LJUBITELJA PETJA? — Zvezdnik Metropolitan opere Robert Merrill je obiskal Marineland v Palos Verdes v Kaliforniji. Na sliki ga vidimo, ko prepeva dvema morskima gostoma, ki ju je iz globine privabil oskrbnik, katerega roka je vidna na skrajni levi slike.

Dvojčki

Jaka, ki ga rad cuka, prihiti v popisovalni urad:

— Dobro jutro, gospoda! Prihajam z veselo novico. Žena mi je rodila dvojčke.

Uradnik: Dobro, toda zakaj pravite "gospoda", ko sem pa sam tu?

— Grom in strela! Hitro moram domov pogledat, če se mi ni rodil samo en sinček.

Dober svet

— Ta karp mi ne ugaia.
— Veste kaj, gospod, če vam je toliko do lepote, si kupite zlato ribico.

MALI OGLASI

Se mora prodati

Izvrstna dohodkonosna lastnina obstoječa iz 3 poslopij, 6 stanovanj, eno nezgotovljeno, garaža za 3 kare. \$33.900. Se pokaze po dogovoru z lastnikom. Kličite po 6. uri pop. UT 1-5839. (172)

Naprodaj

Dve hiši na enem lotu so na prodaj severno od Superior, blizu sv. Frančiška cerkve. Eno stanovanje prosto. Kličite EX 1-9332 od 9. dop. do 1. pop. in od 7 do 9 zvečer. —(169)

Hiše naprodaj

Dve hiši na enem lotu, posestvo za dohodek, na E. 68. St., blizu St. Clair Ave. Kličite EX 1-4397. (170)

Stanovanje se odda

Tri neopremljene na novo dekorirane sobe z vročo vodo se oddajo odraslim. Vprašajte na 1176 E. 61 St., spodaj, spredaj. Najemnina \$38. x(m,w,f)

Stanovanje se odda

Šest sob se odda v najem, gor- kota in vroča voda, zgornj, zadaj, na 7117 St. Clair Ave. — Vprašajte spodaj v "Satelite" baru. (MWFX)

ODDA SE V NAJEM

stanovanje 4 lepih sob na 16305 Trafalgar Ave., odraslim ljudem.

(31, 2 sept)

UDOBNO ŽIVLJENJE

V srcu slovenske naselbine na Ljubljana cesti, nasproti slovenskega doma v Euclidu. Srce kipi o pomenu stare domovine, kjer se sliši slovenska beseda in slovenska pesem. Vse kar želite!

Hiša samo tri leta stara z veliko kuhinjo in prostor za štiri velike spalne sobe. Velika garaža za dva avta. Lepo okrašena z grozdnjem in močnim drevjem. Če ste Krašovec, Ribičan, Kočvar, Dolenjc, Gorenjc ali pa Ljubljancan, ta hiša je za Vas!

PAGE REALTY

Nick Malovich KE 1-1030 (a.31,24 sept)

Naprodaj

V fari St. Francis, severno od Superior Ave., enodružinska hiša, 6 sob, kuhinja modernizirana, polna klet, plinski ogrev, zelo čista. Cena samo \$10.900.

KOVAC REALTY
960 E. 185 St. KE 1-5039 (172)

Stanovanje se odda

5½ sob s kopalnico, na novo dekorirano, spodaj, se odda v najem odraslim, na 6027 Superior Ave. Kličite IV 1-6880. —(171)

Hiša v najem

Enodružinska hiša, 3 sobe, kopalnica, prha, se odda v najem na E. 63 St. Za pojasnila kličite: EN 1-8679. —(170)

CENA ZNIZANA

SUBURAN RANCH
24250 Chardon Rd.
3 spalnice, velika stanovanjska soba, družinska soba in mnogo drugih posebnosti na 2 akrih krasno zasejanim lotu. Nizki davki. Odprto v soboto in nedeljo od 2 do 6 pop. Kličite lastnika IV 6-1051. (171)

WOMEN to train for kitchen

and pantry position at our new

Public Square Restaurant. Sal-

ary, meals and uniforms.

STOUFFER

Employment Office

1375 Euclid Ave.

Fifth Floor

(170)

Ženske dobijo delo

Zobozdravniška pomočnica

Skušnja zaželjena, vendar ne potrebna, 31 delavnih ur na teden, dobra plača, modern, ohlajevan urad v Slovenskem narodnem domu. Kličite Dr. A. L. Garbas, EX 1-5300. (169)

KRIŠTOF KOLUMB ali Odkritje Amerike

ZGODOVINSKA POVEST

—To se ne sme zgoditi, gospod Kolumb. Poglejte Pinta je zopet razpela vsa jadra in gre za nami.

—Ne vem, če dolgo pojde. Pri vsej spretnosti Alonzovi, se bo de krmilo jedva obdržalo. Zvezal je krmilo z vrmi, ki pa utegnejo se potrgati in ladija se ne more več pomagati. Sploh se jaz najbolje bojim za to ladijo. Pinta se je vzela v naše brodovje proti volji svojih lastnikov, moštvo so največ hudodelci, ki na njej prestajajo svojo kazen. Poleg tega so na ladiji prejšnji nje lastniki bratje Kvinteri in Bog ve, kaj se še utegne ondu zgoditi.

—Seveda je to jako neugodno, — rekel je Dijego.

—Ostaje nam le jedno sredstvo, da se znebimo nezadovoljnih. Na Kanarskih otokih hočem poskusiti znebiti se Pinte in zameniti jo s kako drugo ladijo. K sreči nismo več daleč od njih.

TRINAJSTO POGLAVJE

Odkrita lokavščina

Strah Kolumbov zastran Pinte je bil opravičen, kakor se je pokazalo. Na njej se je vedno kaj pokazilo, tako da sta jo "Santa Maria" in "Nina" morali naposled vleči. Vsled tega je še le osmi dan vožnje brodovje prišlo na Kanarijske otoke. Kolumb je takoj iskal druge ladije, a zaman. Treba je bilo "Pinto" popraviti, kajti "Nina" je tudi imela le štiriogelna jadra, namesto triogelnih. Naposled so vse uredili in brodovje jo je odrinilo.

Življenje na morju nikakor ni povzdignilo poguma mornarjem, temveč mej njimi se je vedno pogostejše kazala nezadovoljnost. Neko noč, — bilo je blizu otoka Tenerife, — je Kolumb sedel pri krmilu in gledal, kam se premiče ladija, kar zasliši na boku glasno govorjenje.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE
SUBURBAN

WHEATON — By owner. Brick Cape Cod on corner lot. Two tile baths, 4 bedrooms, 5 years old. Priced below appraisal. Owner being transferred. Call MONTrose 8-2069. (168)

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER — 5 rm. Georgian brk. 2 lge. bdms. 48x125 cor. ldsd. lot. 1 1/2 car gar. Side dr. 1 1/2 tile baths, tile kitch. Appliances. Brkfst. area. Separate din. rm. Gas heat. Cent. a/c. cond. Storms and screens. Full bsmt. Price \$21,500 for immediate sale. NO AGENTS. 8600 Jeffery Blvd. Phone ESsex 5-7157. (169)

REAL ESTATE FOR SALE
WISCONSIN

EAGLE RIVER — 7 1/2 acres. 8 rm. all yr. round Colonial home, insulated, automatic oil heat. Also Summer Duplex. 3 Furn. cottages, garage. Unfinished log cabin. 325 ft. lake frontage, on Hwy. 45. Sacrifice \$33,000. Immediate sale. By owner. — 8803 Pershing Rd., Berwyn, Ill. — GUnderson 4-7543. (169)

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN — On busy street. Well established. Good neighborhood business. Near Elston-Lawrence. Priced low for immediate sale. — Phone PALisade 5-9391. (169)

—Naposled se naše potovanje z dobrim ne konča. Kdo je še kdaj slišal o zemlji na zapadu Azorskih otokov? — To je samo neumnost. — Mi vidimo samo vodo. — Peljemo se naravnost v pekel.

Govornik se ni povedal, kar je mislil, ker se je nad tenerifskim vrhom pokazala nekaka svetloba, ki je osvetlila okolico. Potem je pa zamolklo bučanje podobno grmenju motilo nočno tišino.

Praznovni mornarji so se grozno prestrašili.

—Poglejte, — zakričali so nekateri, — iz pekla se že svetli! — Molite, za nas je prišla zadnja ura.

—In zakaj smo privolili v tako potovanje.

—Umreti bomo morali daleč od domovine!

O, sveti Anton!

—Sveti Francisek za nas Boga prosil!

—Glejte, kako se vzdiguje zrak.

—Presveta Devica, to je peklenjski ogenj!

—To je pekel! — K njemu se približujemo! — Bog se nas usmili!

Pol oblečeni mornarji so se zbrali v tolpo na krovu in od strahu kričali. Kolumb je hitro s svojega mostiča prišel na bak.

—Sramujte se svojega praznovanja in strahopetnosti! — rekel je odločno Kolumb. — Mari ne vidite tukaj znamenja milosti božje? Bog pošilja nam na pot ognjeni stolp podoben tistemu, ki je svetil nekaj Izraelcem v puščavi.

—Gospod admiral, oprostite. Mari to ni peklenjski ogenj? — vprašal je s praznoverskim strahom eden mornarjev.

—Kako je vam ime?

—Peter, gospod admiral!

—Le pomiri se, Peter! Ta plamen je le bljuvanje ognjenikov, kakršni se pogosto opažajo na Sredozemskem morju na Siciliji in Liparskih otokih. Bodi pogumen in ne glej na to prikazen kot na kazen božjo, temveč kakor na dobro znamenje.

Kolumb se je odkril in prekrizal se. Vsi mornarji so isto storili in potem so pa brez strahu opazovali bljuvanje ognjenika. Dne 2. septembra je brodovje prišlo do otoka Homere, skrajne točke tedaj znanega sveta in suhe zemlje. Kolumb se je tukaj ustavil, da se preskrbi s svežim živežem in vodo, in prebivalci otoka so ga vzprejeli z veliko častjo. Imenitniki so ga vedno vabili na kosila. Nekoč je ravno hotel iti na zabavo, katero je priredila njemu na čast mati grofa Homera Neža Peraza, ker mu naznanijo, da je prišel nekak človek, ki ga po sili hoče videti.

—Pripeljite ga semkaj, — rekel je Kolumb.

Čez nekaj minut je v kajuto prišel postaven možak.

—Kaj želite? — obrnil se je Kolumb k prišlecju. Toda jedva je Kolumb pogledal prišleca, že je zaklical:

—O, sveti Jakob, mari si ti, Peter?

—Jaz sem, Krištof.

PITTSBURGH, PA.

RETAINING WALLS

DO IT YOURSELF
Faster, Better, for Less with Beautiful
CASTCON—STONE

WRITE FOR FREE BOOKLET
R. D. No. 1, Mars, Pa., near Turnpike
Gate — PResident 6-1777

(169)

—Kako si ti prišel semkaj? Povej! — Že osem let nisem ničesa slišal o tebi. — Kaj dela Anica? Se li še spominja starih časov?

—Seveda, gospod! Ko bi vi videli Filipino gomilo, podobna je malemu vrtu! Ona je ne zapusti in vedno upa, da kdaj pride v Lizbono in jo obiščete.

Kolumb se je tiho prekrizal, ko je slišal o svoji pokojni ženi.

—Hvala, hvala, Anica! S čim jo zahvalim za spomin in ljubezen.

Krepko je stisnil Petru roke.

—Sedaj povej, če si kaj slišal o mojem bratu Jerneju?

—Seveda sem. Vrnil se je po smrti svojega tasta s svojo Moniko v Lizbono in spremljal je Jerneja de Dijaza do Nosa dobrega upanja.

—Kako mu je bilo na Angleškem?

—Ne posebno dobro. Na potu bili so prišli v roke morskim roparjem, in bili so v njih robstvu nekaj let, predno se je jim posrečilo ubežati.

—Zato nisem tako dolgo ničesa slišal o njem. No kako si pa ti prišel semkaj?

—Stvar se tiče toliko mene, kakor vas. — Povem vam, vaše mu podjetju preti velika nevarnost!

—Na kak način?

—Vi veste, kako je vas go-ljufal kralj Janez, naučen od vaših nasprotnikov. Sedaj zopet delajo proti vam, a drugače.

—Je li to mogoče?

—Zaklinjam se pri sv. Jakobu.

(169)

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI LJUBLJENE MATERE, STARE MATERE IN PRASTARE MATERE

Mary Mah Martich

ki je preminula 30. avgusta 1958

Srečno ljubljena nam mati, šla prežodaj si od nas. Bila si nam dobra, skrbna, Te pogrešamo vsak čas.

Zalujoci:

MARY NACHTIGAL, DOROTHY MARZI, OLGA ROBINSON (Royal Oak, Mich.), MILDRED SENER, hčere

JOHN MAH in FRANK MAH, sinova

Vnuki in pravnuki ter veliko drugih sorodnikov
Cleveland, Ohio, 2. sept. 1959.

(169)

V BLAG SPOMIN
ENAJSTE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABNEGA SINA IN BRATA

Joseph J. Hegler, ml.

ki je zaspal v Gospodu dne 2. septembra 1948

Enajst let že Te zemlja krije, truplo Tvoje v grobu spi, nam pa težko je pri sru, ker Te več med nami ni!

JENNIE HEGLER, mati
BRAT in SESTRE
Cleveland, Ohio, 2. sept. 1959.

(169)

Skof Sacadilja je naročil Neži Perazi, naj vas kakor mogoče dolgo zadržuje na otoku Homeri, dokler pride vojna ladija s Ferara, ki vas prisili vrniti se, ali pa pojdejo za vami.

—Kaj govoriš?

—Da, kralj Janez je jako nevoljen, da niste odgovorili na drugo povabilo njegovo in na prigovarjanje škofovo hoče na vsak način preprečiti vaše podjetje.

—Od kod si to izvedel??

—Od samega Hoze Hudia?

—Ko sem to zvedel, sem se

—No?

posvetoval z Anico. K sreči sem moral semkaj po nekem opravilu. Pred štirimi dnevi sem se poslovil od žene in odšel iz Lizbone.

—Da ti da srečo, sv. Marija Devica! — rekel je ganjen admiral. — Boljših prijateljev nimam nego tebe in Anico.

—Dosti, gospod Krištof, — odgovoril je Peter. Povejte rajši, če se najde pri vas kako mesto za me?

—Kako mesto?? Kaj hočeš s tem reči?

—To je lahko umljivo, kaj, Mari li nočete vzeti mene v Indijo?

—Ti se torej hočeš nam pridružiti? Si li že pomislil, kake nevarnosti čakajo nas?

—Jaz sem že vse premislil, — odgovoril je smehljajoč se Peter.

—A Anica?

—Anici pišem od tod, da me ne bode precej pričakovala. Jedno ali dve leti bode že prebila brez mene.

Kolumb je zamišljeno hodil gori in doli po kajuti.

—Jaz vendar pojdem z vami Krištof? — vprašal je čez nekaj časa Peter po kratkem molku.

—Ne vem, Peter, če bodem mogel tebe z Anico dovoljno za-

hvaliti za udanost, — rekel je, — a vendar jaz od tebe zahtevam še več. Če si se odločil pridružiti mojej ekspediciji, bode najbolje, da bodem pred drugimi za te admiral in nič drugega. Vedi, da mej mojimi ljudmi vlada duh nezadovoljnosti in nezaupanja, in tu mi moreš skazati še večje usluge. Kot prost mornar bodeš v vedni neposredni zvezi z moštvo in bodeš mogel delovati na to, da nezaupanje, ki izvira iz praznoverja in strahu, polagoma izgine in se začne zanimanje za moje podjetje. Mi li hočeš s tem pokazati svojo udanost?

—Hočem, gospod Krištof, prisegam pri Materi Božji, da vam storim, kar morem, — zaklical

je Peter navdušeno.

—Tedad potrdiva najino prijateljstvo z bratskim poljubom in posloviva se.

Krepko sta se objela.

Ne pristavivši besede, je Kolumb šel k durim in poklical mornarja, ki je imel dnevno službo.

—Tu je vaš novi tovariš, Peter Laroka, — spregovoril je. — Pokaži mu prosto postelj. Peter, imaš li vse svoje stvari seboj?

—Pristavil je obrnivši se k novemu podrejenju.

—Prav vse, gospod admiral!

—Tedad pojte!

(Dalje prihodnjič.)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

—Tu je vaš novi tovariš, Peter Laroka, — spregovoril je. — Pokaži mu prosto postelj. Peter, imaš li vse svoje stvari seboj?

—Pristavil je obrnivši se k novemu podrejenju.

—Prav vse, gospod admiral!

—Tedad pojte!

(Dalje prihodnjič.)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)

(169)